

12. Timovo tekmovanje s papirnatimi letalci in drsalci

Robert Teršek

Slika 1
Izdelava papirnatega modela letalca iz lista formata A4
(Foto: Aljoša Kravanja)

Slika 2
Drzalci z razpetino kril 30 cm
(Foto: Aljoša Kravanja)

Slika 3
Preskus modela z metom; Darko Kovačević v akciji. Njegovo letalce, narejeno iz papirja s težo 80 g/m², je doseglo največjo višino v dvorani in jadralo kar 12,66 s.
(Foto: Jože Čuden)

Slika 4
Marko Lemut (MD Ventus) je letošnji članski zmagovalec v kategoriji drsalcev.
(Foto: Aljoša Kravanja)

Po dveh letih premora zaradi pandemije se je Timovo tekmovanje s papirnatimi letalci in drsalci letos vrnilo. V soboto, 25. februarja, ga je pod okriljem Zveze za tehnično kulturo Slovenije organizirala izkušena ekipa članov Astronavskega raketnega kluba Komarov z Jožetom Čudnom na čelu. Po zaslugi vodstva Biotehniškega izobraževalnega centra v Ljubljani je prireditev – tako kot že prejšnja leta – potekala v njihovi športni dvorani na Ižanski cesti 12, ki so jo organizatorjem dali brezplačno v uporabo, za kar jim gre velika zahvala.

Na tekmovanju, ki je vedno razdeljeno na dva dela, se je tokrat zbralo 51 udeležencev. V prvem

delu so se pomerili s papirnatimi letalci, zgibanimi iz enega lista formata A4, in sicer v treh različnih disciplinah: v trajanju leta, v preletu in natančnosti pristajanja v cilj. V vsaki disciplini imajo tekmovalci tri poskuse, ki se skupaj točkujejo in na koncu seštejejo. Model letala se izdelava pred začetkom tekmovanja (**slika 1**) in se lahko tudi preskusi. V drugem delu se tekmovalci pomerijo z že izdelanimi modeli drsalcev, ki so običajno narejeni iz lahkih naravnih oziroma umetnih gradiv (balza, lipov les, depron, stirodur, karbon, različne folije in lepilni trakovi, posebna lepila...). Omejitve izdelanega modela je samo v razpetini kril, ki ne sme presegati 30 cm, in teži, ki je omejena na 100 g. V praksi so tovrstni vrhunski modeli težki le okoli 3 g (**slika 2**). Nastopajoči imajo na voljo pet poskusov, ki se časovno seštejejo in točkujejo.

Pri tovrstnih tekmovanjih imajo večje možnosti za zmago tisti tekmovalci, ki so sposobni s svojim znanjem in zamislili izdelati letalski model s čim boljšimi fizikalnimi in aerodinamičnimi zakonitostmi. Ker gre za met iz roke, je pomembno poznati tudi nekaj osnov biomehanike meta, da se lahko letalo izvrže visoko pod strop dvorane (**slika 3**). Ta je v ljubljanskem Biotehniškem izobraževalnem centru visok približno 10 metrov. Dosežena višina izvrženega modela je na začetku jadriranja eden izmed ključnih dejavnikov uspeha. Tekmovalec namreč lahko na jadralni model vpliva samo do trenutka izmeta, potem pa nič več (**slika 4**). V letu nato pridejo do izraza zelo natančne nastavitve letala, ki se opravijo pri poskusnih letih pred nastopom. Pri svojih poskusih lahko tekmovalec nastopi z dvema različnima modeloma.

Tekmovalci s papirnatimi letalci so bili razdeljeni v dve osnovnošolski kategoriji ter kategoriji mladostnikov in odraslih. V mlajši osnovnošolski kategoriji (od 1. do 3. razreda) je skupno prvo mesto osvojil Bor Miklavc, drugi je bil Andrej Marhold in tretji Borja Vidmar. V starejši osnovnošolski kategoriji (od 4. do 9. razreda) je skupno prvo mesto osvojil Mak Murovec, drugi je bil Jaka Trebižan in tretji Dominik Andrašič (**slika 5**). V kategoriji mladostnikov in odraslih je prvo mesto osvojil Robert Teršek, drugi je bil Tom Teršek, tretje mesto pa je osvojila Hana Čerin (**slika 6**).

V tekmovanju z drsalci so se nastopajoči pomerili v dveh kategorijah. Pri osnovnošolcih je zmagal Jaka Trebižan, drugi je bil Jan Frank in tretji Gal Bajec (**slika 7**). V kategoriji mladostnikov in odraslih je pri drsalcih prvo mesto tesno osvojil Marko Lemut; njegov skupni seštevek je bil namreč samo za pet stotink sekunde boljši od drugouvrščenega Petra Stegovca. Tretje mesto si je priboril veteran Tomaž Železnikar (**slika 8**). V tej kategoriji smo vsi pogrešali večkratnega zmagovalca Igorja Šubica, ki zdaj, ko primerja letošnje rezultate s prejšnjimi, verjetno že snuje nov, posodobljen model svojega *Sharka*.

5

7

Slika 5
Najboljši v starejši osnovnošolski kategoriji (od 4. do 9. razreda) v tekmovanju s papirnatimi letalci (od leve proti desni): Jaka Trebižan, Mak Murovec in Dominik Andraši. (Foto: Robert Teršek)

6

8

Slika 6
Najboljši v kategoriji mladostnikov in odraslih v tekmovanju s papirnatimi letalci (od leve proti desni): Hana Čerin ter Robert in Tom Teršek. Vsi trije so tudi atleti metalci kopja, Hana Čerin in Tom Teršek pa sta še vedno aktualna državna rekorderja v metu vorteksa v kategoriji U12. (Foto: Tatjana Andraši)

Slika 7
Najboljši osnovnošolci v tekmovanju z drsalci (od leve proti desni): Jan Frank, Jaka Trebižan in Gal Bajec. (Foto: Tilen Šučur)

Slika 8
Najboljši mladostniki in odrasli v tekmovanju z drsalci (od leve proti desni): Peter Stegovec, Marko Lemut in Tomaž Železnikar. (Foto: Robert Teršek)

Slika 9
Medalje in praktične nagrade donatorjev (Foto: Robert Teršek)

Vsi najboljši so prejeli diplome, medalje in praktične nagrade, ki so jih prispevali Zveza organizacij za tehnično kulturo (ZOTKS), založba Didakta iz Radovljice, trgovina MIBO modeli iz Logatca in podjetje Red Bull (slika 9).

Med nastopajočimi se je porodilo nekaj zamisli za naslednja Timova tekmovanja s papirnatimi letalci in drsalci – med drugim, da bi jih priredili kot državno prvenstvo v več kategorijah, tudi v ženski. Tekmovanje bi bilo lahko v ločeni izvedbi (z drsalci in papirnatimi letalci) ali pa obe kategoriji hkrati, vendar s poprejšnjimi kvalifikacijami. Vsekakor bi bilo vredno razmisliti o teh predlogih, saj je tekmovanje zanimivo za mlade in odrasle.

Podrobne uradne rezultate s točkami po posameznih disciplinah in kategorijah si je mogoče ogledati v preglednicah na spletni strani: www.zotks.si/modelarstvo/novice/po-dveh-letih-ponovno-timovo-tekmovanje-s-papirnatimi-letalci.

9

